

Цифрова трансформація медико-соціальної експертизи: з 2025 року всі процеси – в електронній системі

Понад 100 тисяч людей вже отримали рішення, понад 40 тисяч лікарів працюють у новому цифровому форматі.

З 1 січня 2025 року в Україні запрацювала нова система оцінювання повсякденного функціонування. Вона повністю замінила старий механізм медико-соціальних експертних комісій і тепер функціонує в електронному форматі. За перші 3 місяці роботи система дозволила ухвалити рішення для понад 100 тисяч людей, а більше 40 тисяч лікарів уже щодня створюють направлення, ухвалюють рішення в цифровому середовищі.

“Ці цифри — свідчення масштабності трансформації. Уперше система оцінювання стала єдиною для всієї країни, без розбіжностей у регіонах та з можливістю швидкого доступу до рішень. Система є цифровою – зручною і прозорою”, - зазначає Марія Карчевич, заступниця Міністра охорони здоров'я України з питань цифрового розвитку.

Навіщо потрібна нова система?

МСЕК, якими вони були раніше, стали символом надмірної бюрократії, непрозорих рішень і складних процедур. Люди з реальними проблемами часто змушені були витратити місяці на підготовку довідок, поїздки до комісій і проходження додаткових обстежень.

Нова система побудована навколо потреб людини, яка зіткнулась з тяжкою хворобою, травмою або має стійкі порушення здоров'я та обмеження життєдіяльності. Основна мета — не лише встановити статус інвалідності, а комплексно оцінити стан людини, її повсякденні обмеження і забезпечити доступ до підтримки, реабілітації та соціальних сервісів. Це стало можливим завдяки запуску єдиної електронної системи, що об'єднує усі етапи оцінювання — від направлення лікаря до рішення експертної команди.

Що це за електронна система?

Нова електронна система оцінювання повсякденного функціонування — це безоплатний цифровий інструмент для лікарів, адміністраторів і експертних команд, побудований на платформі **Дія.Engine**. Ця платформа відповідає міжнародним стандартам GovStack, має комплексну систему захисту інформації (КСЗІ) та вже використовується для надання державних послуг в інших сферах.

Система забезпечує можливість створення електронних направлень лікарями будь-якої спеціальності, які працюють з дорослими пацієнтами. Усі подальші дії — формування експертних команд, розгляд справ, ухвалення рішень — відбуваються в електронному просторі. Це дозволяє проводити оцінювання в зручному для людини форматі:

- **очно** — у закладі охорони здоров'я,
- **дистанційно** — із використанням телемедицини,
- **заочно** — на основі наданих документів,
- **з виїздом** — за місцем перебування чи лікування пацієнта.

Скористатися системою можуть **усі заклади охорони здоров'я в Україні**, незалежно від форми власності чи наявності договору з НСЗУ. Для цього достатньо мати зареєстрованого працівника з електронним підписом та доступом до системи.

Як це працює для людини?

Для людини нова система означає простоту, зрозумілість і відсутність зайвої бюрократії. Усі документи — від направлення до рішення експертної команди — ведуться **в електронній системі**.

Після розгляду справи рішення надходить людині на **вказану електронну пошту**. Якщо електронної пошти немає — інформацію надає лікуючий лікар або адміністратор

закладу. За необхідності її надсилають **поштою на домашню адресу**, вказану в направленні.

Які переваги нової системи?

Нова електронна система не лише спрощує процес, а й створює **прозору, безпечну** модель оцінювання повсякденного функціонування. Серед ключових переваг:

- **Прозорість.** Інформація про роботу експертних команд, їх профілі, місце проведення оцінювання, контакти адміністраторів і статистика рішень — доступні на **публічних дашбордах МОЗ**.

- **Захищеність.** Уся історія справи зберігається в системі — хто, коли і які документи додав, які дії здійснювались. Це унеможлиблює підроблення чи втрату даних.

- **Зручність для лікарів.** Лікуючі лікарі можуть створювати електронні направлення, додаючи до них відскановані документи. Нічого не губиться, а в разі неточностей — адміністратор закладу перевіряє справу і повертає її на доопрацювання з чітким зазначенням причин. Експертні команди, своєю чергою, мають доступ до повного комплексу документів в одному місці.

- **Прозора організація роботи команд.** Усі експертні команди працюють за затвердженим графіком, який формує керівник або адміністратор закладу. Система дозволяє бачити завантаженість команд, планувати розклади, відстежувати статистику рішень — це забезпечує справедливий і об'єктивний розподіл справ.

- **Конфіденційність процесу.** До дня оцінювання лікарі не знають, чію справу розглядатимуть, а пацієнт — хто саме входить до складу команди. Це зменшує ризики упередженості та стороннього впливу на рішення.

- **Електронне підписання рішень.** Кожне рішення підписується **електронним підписом усіх членів експертної команди**, що гарантує його автентичність.

- **Доступність для людей з обмеженнями.** Вперше на національному рівні запроваджено можливість пройти оцінювання **дистанційно, заочно** або **з виїздом додому** — без шкоди для якості рішень.

Система створена за підтримки швейцарсько-української Програми EGAP, яка реалізується Фондом Східна Європа.

Що буде далі?

Протягом 2025 року електронна система оцінювання буде **інтегрована з електронною системою охорони здоров'я** та іншими державними реєстрами. Це дозволить забезпечити **безперервність підтримки** людини з моменту виникнення проблеми зі здоров'ям — від направлення до отримання соціальної допомоги, адаптації та реабілітації. Наша мета — щоб кожен, хто зіткнувся з серйозними проблемами зі здоров'ям а обмеженнями життєдіяльності, **отримав допомогу швидко, якісно і без бар'єрів**.